KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

MISSIV

Kommunens arbete för att följa MKN för vatten

Sammanfattning av ärendet

Just nu genomför vattenmyndigheten samråd om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021-2027 (dec-april) samt ett samråd om vatten påverkat av vattenkraft (mars-april). Dessutom har Mälarens vattenvårdsförbund tagit fram förslag på ny Vision som det önskar att medlemmarna tycker till om.

Kommunstyrelsen föreslås att ställa sig bakom underlagen som presenteras i samråden och den nya Visionen för Mälarens vattenvårdsförbund, utan att lämna några vidare synpunkter eller invändningar.

Samt att ge miljöstrategen i uppdrag att ta fram en projektplan som beskriver hur ansvaret för arbetet med att ta fram en Vattenplan för kommunen ska fördelas inom kommunorganisationen. Enligt vattenmyndigheternas åtgärd nr 1 för kommuner så ska kommuner under kommande förvaltningscykel implementera ett strategiskt vattenarbete samt ta fram en riskanalys som bedömer hur kommunens vatten ska kunna uppnå och följa gällande miljökvalitetsnormer för vatten. Ett uppdrag som skulle kunna hantera just genom att arbeta fram en heltäckande Vattenplan för kommunens vattenförekomster.

Bakgrund

Idag uppnår kommunens ytvatten god status, vilket är miljökvalitetsnormen (MKN) för vatten, enligt diagrammet nedan;

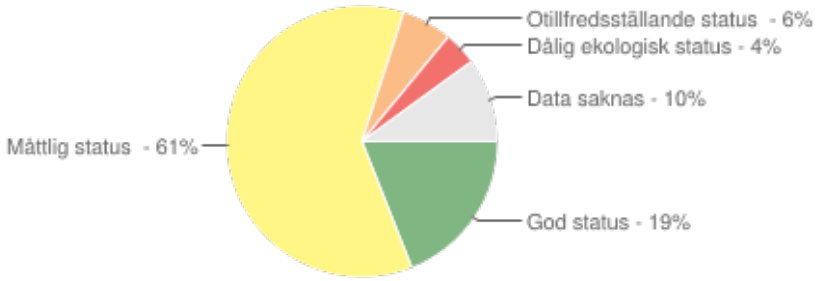

Grundvattnet har god status även om skyddet av grundvattnet behöver förbättras och den långsiktiga försörjningen säkras genom åtgärder som minskar vår sårbarhet för vattenbrist och torka.

Hur Sverige ska arbeta för att uppnå Vattendirektivet, som antogs inom EU år 2000, sammanfattas i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Vi befinner oss nu i slutet av en cykel och det pågår ett samråd av den reviderade åtgärdsplanen som ska gälla fram till 2027.

SALA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning

Sala kommun har möjlighet att yttra sig om samrådsförslaget som innehåller sex specifika åtgärder för kommuner;

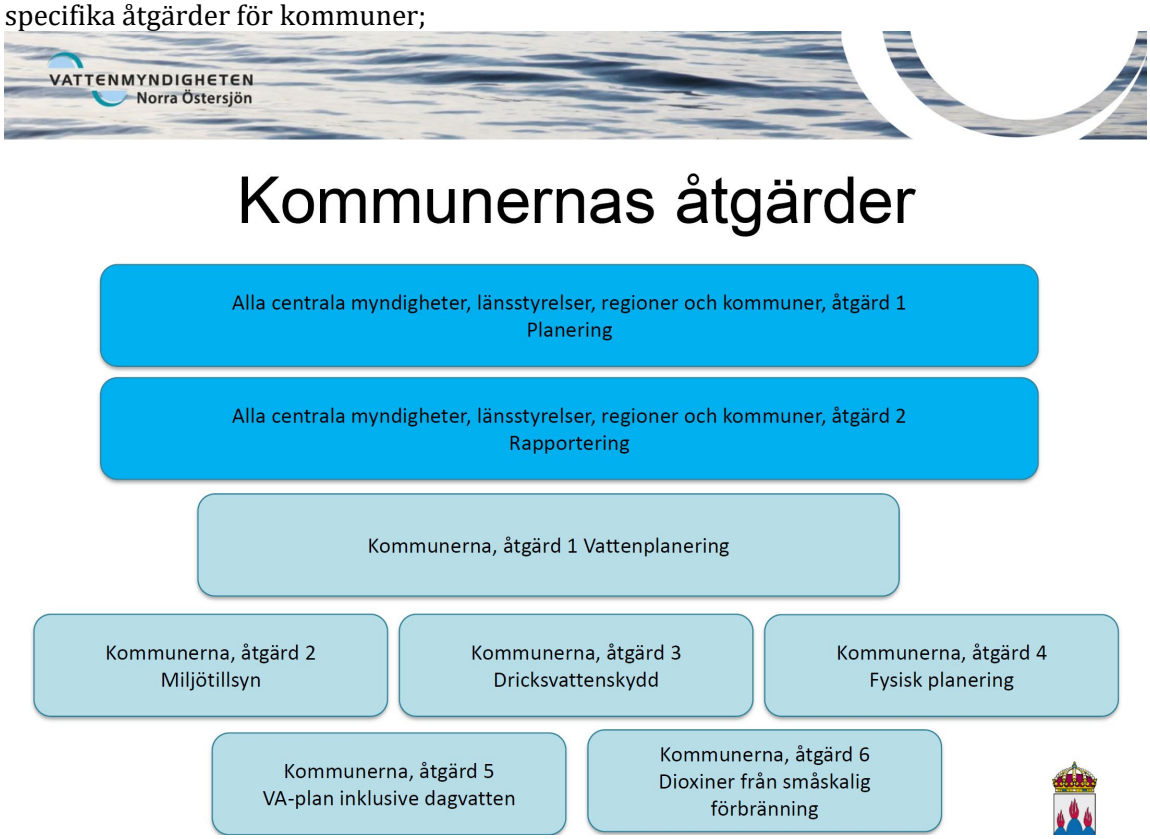

Sala kommun tillhör både Norra Östersjöns och Bottenhavets vattendistrikt, totalt finns 5 vattendistrikt i Sverige.

Bygg- och miljönämnden har valt att inte lämna något yttrande till vattenmyndighetens pågående samråd och kommunstyrelsen föreslås alltså ställa sig bakom förslagen utan att lämna några specifika synpunkter.

Åtgärdsunderlaget är omfattande och kommunen har arbete kvar att göra för att införa ett strategiskt vattenarbete enligt kommunernas åtgärd 1 i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Kostnaden för detta uppskattas till omkring 830 tkr. Den riskanalys som behöver tas fram som bedömer möjligheten att uppnå god status för våra vatten inom kommunen kan ingå i den redan planerade Vattenplanen för kommunen.

En annan nyhet för nästa förvaltningscykel är att det finns en fristående del som behandlar vattenbrist och torka, vilket är ett pågående arbete inom kommunen.

Kommunen måste också tillsammans med länsstyrelsen ta fram en strategi eller liknande för hur vi ska hantera spridning av föroreningar till vatten som orsakas av den historiska gruvdriften vid Sala stad. Det här är också ett pågående arbete men borde även omfatta områden utanför gruvområden; dammarna, dagvatten och Sagåns huvudfåra med kantzoner exempelvis.

SALA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning

Länsstyrelsen ska också ta fram en våtmarksstrategi för länet och många av de över 300 åtgärderna som listas för Sala kommun som helhet omfattar även fortsättningsvis jordbruket till stor del. Det är därför viktigt att markägare kommer till tals i samrådet och det görs insatser för detta även inom LRF, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen. Vattenråden för Sagån och Svartån kommer att lämna yttrande gällande samrådet och avser bland annat att framföra att bättre instruktioner och vägledning för vilka delar som är viktigast att tycka till om borde ha gets. Sagåns och Svartåns vattenråd, där kommunerna är mer och stöttar, har tagit fram egna instruktioner för medlemmarna för att överbrygga detta glapp och möjliggöra en förbättrad markägardialog.

I kommunernas, länsstyrelsernas och Havs- och vattenmyndighetens åtgärder trycker man på att samordning inom avrinningsområden behövs. Det är positivt om det går att samordna arbetet bättre, men det behövs tydlig vägledning i hur det ska gå till. Sala kommuns arbete med vattenråden som resulterar i kostnadseffektiva och konkreta resultat, speciellt nu när åtgärdssamordnare finns för Sagån och även snart för Svartån, behöver förstärkas ännu mer och även vidareutvecklas.

Nya visionen för Mälarens vattenvårdsförbund är enligt nedan;

- ✓ Vara en mötesplats för samverkan och ömsesidigt utbyte och lärande mellan medlemmarna
- ✓ Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster till 2027
- ✓ Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans
- ✓ Fortsätta att bedriva miljöövervakning i Mälaren
- ✓ Bli en gemensam röst för förbundets medlemmar gentemot relevanta sektorsmyndigheter genom att:
- ✓ Kommunicera Mälarens värde och nytta för att medvetandegöra oss alla

SALA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning

Det gulmarkerade är nya visionsområden, en namnändring föreslås också och att förbundet istället skulle heta Mälardalens vattenvårdsförbund, vilket Sala såklart ser positivt på eftersom vi är en av medlemskommunerna som saknar kust just till Mälaren. En annan ändring är att medlemsavgiften höjs med 2%. Mälaren en sjö för miljoner som är ett EU projekt inom Mälarens vattenvårdsförbund är ett välfungerande forum för samverkan och kompetensförsörjning framförallt för oss mindre kommuner som inte har möjlighet att anställa kompetensen lokalt.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Det är viktigt att kommunorganisationen medvetandegörs om att vi, för att kunna finansiera insatserna och följa rådande krav och regelverk, kommer att se en påverkan både inom skattefinansierade och taxefinansierade ansvarsområden. Olika statliga stöd för att kunna finansiera vattenarbetet kommer att sökas där det är möjligt och den chansen ökar om vi arbetar proaktivt då stöd sällan ges till redan lagstadgade åtgärder. Vattenmyndigheten har uppskattat att kommunernas åtgärd nr 1 medför en kostnad på omkring 830tkr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att ställa sig bakom underlagen som presenteras i samråden och den nya Visionen för Mälarens vattenvårdsförbund, utan att lämna några vidare synpunkter eller invändningar.

Samt att ge miljöstrategen i uppdrag att ta fram en projektplan som beskriver hur ansvaret för arbetet med att ta fram en Vattenplan för kommunen ska se ut och fördelas inom kommunorganisationen.

Linn Hemlin
Miljöstrateg